

TALOUSARVIOALOITE 991/2005 vp

Määrärahan osoittaminen yleisten kirjastojen asiakaspääätteiden ja laajakaistayhteyksien hankkimiseen sekä ehdotettujen valtionosuusleikkausten kattamiseen

Eduskunnalle

Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä korostaa kirjastojen merkitystä kansalaisten tasavertaisuuden ja demokratian edistämisessä. Tehtävämme on taata tasa-arvoiset mahdollisuudet tietoyhteiskunnan hyödyntämiseen ja siihen osallistumiseen kaikille. Tähän asti periaatteenamme on ollut, että keskeinen rooli tässä työssä on kirjastoillamme. Tämä ratkaisu on kansainvälisestikin katsottuna toiminut hyvin. Siksi on luontevaa, että tietokoneet ja netti ovat käytettävissä asian- tuntevan palvelun kera juuri kirjastoissa.

Rahoituskysymyksenä asia on ongelmallinen. Aikanaan kunnalliset kirjastot saivat valtiolta tuntuvan summan koneiden ja yhteyksien hankintaan. Nyt aina vain uudistuva teknologia ja ohjelmistot vievät suhteettoman suuria summia kirjastojen vuosittaisista budjeteista. Tämä raha on yleensä pois kirjastojen muusta toiminnasta. Vasemmistoliiton mielestä vastuu tasa-arvoisesta tietoyhteiskunnasta ja sen rahoittamisesta ei voi olla yksin kirjastoilla.

Tietoyhteiskuntaa ei saa digitalisoida muun kulttuurin kustannuksella. Siksi tarvitaan valtion tuntuva panostus, jotta tulevaisuudessa kaikki kirjastomme ovat kiinteässä yhteydessä verkkoon. Viime vuosina julkinen kirjastoverkkomme on kiihtyvällä tavalla eriarvoistunut teknisten mahdollisuuksien tai lähinnä niiden puutteen vuoksi. Erityisesti ongelma on kasaantunut niihin kuntiin, joissa jopa kaupallisten palveluiden

saatavuus pienen väestöpohjan tai syrjäisen sijainnin johdosta on ollut olematonta.

Tietoverkkojen käyttäjistä noin 90 % on alle 35-vuotiaita miehiä. Tutkimusten mukaan tietotekniikan hyödyntäjistä noin 80 % on miehiä. Kirjastoilla on erityinen rooli tyttöjen ja naisten tukemisessa tietoteknisten taitojen hankinnassa ja ylläpitämisessä. Se tulee ottaa huomioon kirjastopalveluja kehitettäessä. Näin vaikutetaan ratkaisevasti siihen, millaisia sovelluksia kehitetään ja millaista tietoyhteiskuntaa rakennetaan.

Koulutuksen ja tutkimuksen tietostrategian (2000—2004) tavoitteena on ollut, että Suomi on maailman kärkimaita osaamis- ja vuorovaikutusyhteiskuntana. Kirjastostrategia 2010 -asiakirjassa puolestaan asetetaan vuosittaisia taloudellisia tavoitteita, joilla kirjastot vastaavat muuttuviin haasteisiin. Tässä asiakirjassa vuosille 2004—2005 tavoitteeksi asetettiin yhteensä kahdeksan miljoonan euron lisäpanostus, jotta muun muassa tietoyhteiskuntahankkeet edistyisivät toivottu- tussa aikataulussa.

Tietoyhteiskuntahankkeiden tarkoituksena on myös edistää kansalaisten tasa-arvoisia mahdollisuuksia selviytyä muuttuvassa maailmassa sekä estää tiedollista ja taidollista syrjäyttämistä. Tavoitteena on kansalaisten tietoyhteiskunta. Siksi erilaisilla hankkeilla kansalaisia koulutetaan käyttämään uutta informaatio- ja kommunikatioteknologiaa. Jotta kansalaisten mahdollisuudet kehittää tietoyhteiskunnan vaatimia taitojan-

sa sekä hyödyntää tietoyhteiskunnan mahdollisuuksia olisivat myös todellisuudessa olemassa, on edellytyksenä, että kansainvälisestäikin arvoitettu kirjastoverkkomme on osa tätä hanketta. Nykyisillä resursseilla näin ei ole käymässä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2006 talousarvioon momentille 29.90.30 lisäyksenä 4 500 000 euroa ja lisää mo-

mentin perusteluihin maininnan, että määrärahasta saa käyttää 4 000 000 euroa tietoyhteiskuntahanketta tukevien ja kansalaisten tasa-arvoisuutta lisäävien julkisten asiakaspäätteiden ja laajakais-tayhteysien hankkimiseen yleisiin kirjastoihin sekä 500 000 euroa korvaamaan suunniteltuja valtionosuusleikkauksia.

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2005

Minna Sirnö /vas
Mikko Immonen /vas
Matti Kauppila /vas
Veijo Puhjo /vas
Mikko Kuoppa /vas
Matti Kangas /vas
Erkki Virtanen /vas
Annika Lapintie /vas

Suvi-Anne Siimes /vas
Markus Mustajärvi /vas
Iivo Polvi /vas
Pentti Tiusanen /vas
Jaakko Laakso /vas
Anne Huotari /vas
Kari Uotila /vas
Outi Ojala /vas